

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
ФАКУЛЬТЕТ № 2
КАФЕДРА ТРУДОВОГО ТА ГОСПОДАРСЬКОГО ПРАВА

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни «Господарське право» вибіркових компонент освітньої
програми першого рівня вищої освіти
(Облік і оподаткування (Облікова аналітика)
Accounting and taxation (Accounting analytics)
галузь знань – 07 Управління та адміністрування; спеціальність – 071 Облік і
оподаткування; спеціалізація – Поліцейські)

Харків (Вінниця) 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
ХНУВС

Протокол від 25.09.2023 № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 2
ХНУВС

Протокол від 29.08.2023 № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з юридичних дисциплін

Протокол від 22.09.2023 № 8

Розглянуто на засіданні кафедри трудового та господарського права факультету № 2 ХНУВС(протокол від 28.08.2023 № 8)

Розробники:

1. Завідувач кафедри трудового та господарського права факультету № 2 ХНУВС, доктор юридичних наук, професор **Мельник К.Ю.**
2. Старший викладач кафедри трудового та господарського права факультету № 2 ХНУВС, кандидат юридичних наук **Яценко Т.П.**
3. Кандидат юридичних наук, доцент **Коваленко К.В.**

Рецензенти:

1. Професор кафедри цивільного права і процесу Донецького національного університету імені Василя Стуса, доктор юридичних наук, доцент **Амелічева Л.П.**
2. Декан факультету № 4 Харківського національного університету внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор **Марчук М.І.**

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 4							
Тема № 1: Поняття господарської діяльності.	5	1	1			3	залік
Тема № 2: Поняття господарського права.	6	1	2			3	
Тема № 3: Господарські правовідносини.	6	1	2			3	
Тема № 4: Загальна характеристика суб'єктів господарювання.	8	2	2			4	
Тема № 5: Створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.	7	2	2			3	
Тема № 6: Ліцензування господарської діяльності.	7	2	2			3	
Тема № 7: Правове становище підприємств та їх об'єднань.	7	2	2			3	
Тема № 8: Правове становище господарських товариств.	7	2	2			3	
Тема № 9: Правове становище акціонерного товариства.	7	2	2			3	
Тема № 10: Правове становище товариства з обмеженою та товариства з додатковою відповідальністю.	8	2	1			4	
Тема № 11: Правове становище повного та командитного товариств.	5	1	1			3	
Тема № 12: Правове становище виробничих кооперативів.	5	1	1			3	
Тема № 13: Загальна характеристика припинення господарської діяльності.	6	2	1			3	
Тема № 14: Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством.	7	2	2			3	

Тема № 15: Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції.	5	1	1			3	
Тема № 16: Правове регулювання ринку фінансових послуг.	5	1	1			3	
Тема № 17: Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	5	1	1			3	
Тема № 18: Контроль за здійсненням господарської діяльності.	7	2	2			3	
Тема № 19: Відповідальність у господарському праві.	8	2	2			4	
Всього за семестр № 4:	120	30	30			60	

3. Методичні вказівки до семінарських занять

ТЕМА № 1: Поняття господарської діяльності.

Семінарське заняття: Поняття господарської діяльності.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки господарської діяльності.
2. Передумови заняття господарською діяльністю.
3. Класифікація видів господарської діяльності.
4. Підприємництво: поняття, ознаки та мета.
5. Принципи господарювання та їх зміст.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття господарської діяльності. Ознаки та мета господарської діяльності. Самостійність господарської діяльності. Ініціативність господарської діяльності. Систематичність господарської діяльності. Ризиковий характер господарської (підприємницької) діяльності. Мета господарської діяльності. Співвідношення підприємницької та некомерційної господарської діяльності.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути передумови заняття господарською діяльністю. Конституційні, правові, економічні, організаційні, право суб'єктні, політичні та інші передумови заняття господарською діяльністю.

При розгляді 3-го питання зупиніться на класифікації видів господарської діяльності. Види господарської діяльності та підстави для їх поділу. Дрібне, мале, середнє та велике підприємництво. Торговельне, інвестиційне підприємництво. Зовнішньоекономічна діяльність. Інші види господарської (підприємницької) діяльності.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте підприємництво: поняття, ознаки та мета. Поняття підприємницької діяльності. Ознаки підприємницької діяльності. Мета підприємницької діяльності. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності, що встановлені відносно фізичних осіб. Обмеження в праві на здійснення підприємницької діяльності, що встановлені відносно юридичних осіб та окремих видів діяльності.

Вивчаючи 5-е питання, треба розглянути принципи господарювання та їх зміст. Загальні принципи господарювання. Принципи підприємницької діяльності та їх зміст. Розповсюдження принципів підприємництва на некомерційну господарську діяльність.

Питання цільових виступів:

1. Поняття та зміст господарської діяльності.
2. Історичні передумови виникнення господарського права.

3. Умови та межі здійснення господарської діяльності.

Теми для рефератів:

1. Види господарської діяльності та їх правова регламентація.
2. Генеза підприємницької діяльності.
3. Принципи господарювання та їх характеристика.
4. Економічні передумови зайняття господарською діяльністю.
5. Особливості проведення державною регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014 – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
9. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
10. Господарське право : курс лекцій : /home/fulltext : Погоджено МВС України / В.О. Кучер, В.М. Парасюк. - Львів : ЛьвДУВС, 2011. - 380 с.
11. Господарське право : підручник : Затверджено МОН України : . / В.С. Щербина. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 598 с.
12. Господарське право : підручник / Ю.Є. Атаманова, Р.П. Бойчук, С.В. Глібоко та ін.. - Х. : Право, 2012. - 696 с.
13. Правове забезпечення, організація та захист господарської діяльності : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / В.Д. Понікаров, С.М. Попова, Л.М. Попова, Д.В. Назаренко. - К. : Центр учб. літ., 2012. - 328 с.
14. Господарське право України : практикум / В.М. Тісунова, Д.О. Калмиков. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. - 520 с.
15. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют.

2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.

16. Правове регулювання підприємницької діяльності : навч. посіб.. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. - 423 с.

17. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.

18. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

19. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

20. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 2: Поняття господарського права.

Семінарське заняття: Поняття господарського права.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття господарського права, його предмет та методи.
2. Господарське право як галузь законодавства.
3. Господарське право як наука та навчальна дисципліна.
4. Система навчального курсу «Господарське право».
5. Місце господарського права в системі права України.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття господарського права, його предмет та методи. Поняття господарського права. Предмет господарського права. Метод господарського права. Умови та межі здійснення господарської діяльності.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути господарське право як галузь законодавства. Конституція України як джерело господарського права. Міжнародні угоди як джерело господарського права. Цивільний та Господарський кодекси України як джерела господарського права та їх співвідношення. Закони України як джерела господарського права та їх класифікація. Укази Президента України з економічних питань. Акти Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств. Акти органів місцевого самоврядування. Локальні нормативні акти та їх види. Місце договору у регулюванні господарських відносин. Звичай ділового обороту як джерело господарського права. Застосування аналогії для регулювання господарських відносин.

При розгляді 3-го питання зупиніться на розумінні господарського права як науки та навчальної дисципліни. Господарське право як наука. Господарське право як навчальна дисципліна.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте систему навчального курсу «Господарське право». Розкрийте перелік тем, які входять до навчального курсу «Господарське право».

Вивчаючи 5-е питання, треба розглянути місце господарського права в системі права України. Специфіка приватноправового та публічно-правового регулювання господарської діяльності. Особливості проведення державною регуляторної політики в сфері господарської діяльності.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Поняття господарського права як галузі права чи комплексної галузі права.
2. Поняття предмета господарського права як поєднання приватноправових та публічно-правових відносин та методи їх забезпечення.

Теми для рефератів:

1. Місце господарського права в системі права України.
2. Поняття та ознаки господарського права (доктринальний аспект).
3. Система господарського права й система господарського законодавства.
4. Особливості методу господарського права.
5. Міжнародно-правові акти та їх роль у господарському праві.
6. Локальні нормативні акти як джерела господарського права.
7. Функції господарського права.

Навчальні завдання:

1. Складіть таблицю нормативно-правових актів у галузі господарської діяльності залежно від сфери регулювання щодо будь-якого виду діяльності.
2. Класифікуйте усі нормативні акти відповідно до їх юридичної сили.
3. Дайте класифікацію підзаконних актів залежно від органу, що їх видав.
4. Вкажіть умови, за яких міжнародний нормативний акт буде мати юридичну силу на території України.
5. Складіть порівняльну таблицю об'єктів цивільних та господарських правовідносин із зазначенням відповідних статей Цивільного та Господарського кодексів України, їх змісту та співвідношення вказаних об'єктів.
6. На установчих зборах, присвячених заснуванню ПрАТ „Око”, було визначено, що організаційно-правовою формою господарського товариства буде приватне акціонерне товариство, яке займатиметься будівельною діяльністю. Вкажіть, який метод правового регулювання підприємницьких правовідносин має місце в даному випадку.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
9. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
10. Господарське право : курс лекцій : /home/fulltext : Погоджено МВС України / В.О. Кучер, В.М. Парасюк. - Львів : ЛьвДУВС, 2011. - 380 с.
11. Господарське право : підручник : Затверджено МОН України : . / В.С. Щербина. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 598 с.
12. Господарське право : підручник / Ю.Є. Атаманова, Р.П. Бойчук, С.В. Глібоко та ін.. - Х. : Право, 2012. - 696 с.
13. Правове забезпечення, організація та захист господарської діяльності : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / В.Д. Понікаров, С.М. Попова, Л.М. Попова, Д.В. Назаренко. - К. : Центр учб. літ., 2012. - 328 с.
14. Господарське право України. Особлива частина : підручник / Г.В. Смолин. - Львів : ЛьвДУВС, 2014. - 592 с.
15. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.
16. Правове регулювання підприємницької діяльності : навч. посіб.. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. - 423 с.
17. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.
18. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
19. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
20. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 3: Господарські правовідносини.

Семінарське заняття: Господарські правовідносини.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та види господарських правовідносин.
2. Об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості.
3. Суб'єкти господарських правовідносин та їх загальна характеристика.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття, ознаки та види господарських правовідносин. Зміст та елементи господарських правовідносин. Підстави виникнення господарських правовідносин.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути об'єкти господарських правовідносин, їх види та особливості. Особливості речей, як об'єктів господарських правовідносин. Цілісний майновий комплекс (підприємство) як об'єкт господарських правовідносин. Особливості робіт та послуг як об'єктів господарських правовідносин. Об'єкти права інтелектуальної власності як об'єкти господарських правовідносин. Інші види об'єктів господарських правовідносин.

При розгляді 3-го питання зупиніться на суб'єктах господарських правовідносин та їх видах. Суб'єкти господарювання. Особи, що створюють юридичну особу як учасники відносин у сфері господарювання. Споживачі як учасники відносин у сфері господарювання.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Відмежування господарських відносин від інших видів правовідносин.
2. Основи правового статусу суб'єктів господарювання.

Теми для рефератів:

1. Поняття господарських правовідносин та їх особливості.
2. Правовий статус суб'єкта господарювання.
3. Підстави виникнення та припинення господарських відносин.
4. Ознаки та види господарських правовідносин.

Навчальні завдання:

1. Оберіть вид господарської діяльності, відповідну організаційно-правову форму і складіть поточний бізнес-план підприємницької діяльності (на 1 рік).

Бізнес-план повинен містити наступні розділи:

- а) обґрунтування плану (можливості та спеціалізація підприємства, резюме);
- б) види товару (послуг, робіт);
- в) ринок збуту товару;
- г) конкуренція на ринку збуту;
- д) план маркетингу;
- е) виробничий план;
- є) організаційний план;
- ж) фінансовий план;
- з) оцінка ризиків;
- і) можливі додатки.

2. Назвіть передумови (об'єктивного та суб'єктивного характеру) для здійснення наступних видів господарської діяльності:

- а) відкриття пункту швидкого харчування;
- б) торгівля продукцією рослинництва;
- в) надання медичних послуг;
- г) надання ломбардних послуг;
- д) надання перукарських послуг.

3. Громадянка Іванова Г.С. здійснює вирощування овочів на власній присадибній ділянці з метою задоволення власних потреб. Вирощений врожай, що залишається, вона продає на місцевому ринку.

Працівники державної податкової інспекції, провівши перевірку, виявили, що гр. Іванова, не будучи суб'єктом підприємницької діяльності, часто займається торговельною діяльністю, а тому, на їх думку, її діяльність підлягає державній реєстрації.

Проаналізуйте вказану ситуацію. Вкажіть ознаки підприємницької діяльності. Чи правомірні дії працівників державної податкової інспекції?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
9. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
10. Господарське право : курс лекцій : /home/fulltext : Погоджено МВС України / В.О. Кучер, В.М. Парасюк. - Львів : ЛьвДУВС, 2011. - 380 с.
11. Господарське право : підручник : Затверджено МОН України : . / В.С. Щербина. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 598 с.

12. Господарське право : підручник / Ю.Є. Атаманова, Р.П. Бойчук, С.В. Глібоко та ін.. - Х. : Право, 2012. - 696 с.

13. Правове забезпечення, організація та захист господарської діяльності : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / В.Д. Понікаров, С.М. Попова, Л.М. Попова, Д.В. Назаренко. - К. : Центр учб. літ., 2012. - 328 с.

14. Господарське право України. Особлива частина : підручник / Г.В. Смолин. - Львів : ЛьвДУВС, 2014. - 592 с.

15. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.

16. Правове регулювання підприємницької діяльності : навч. посіб.. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. - 423 с.

17. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.

18. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

19. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

20. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 4: Загальна характеристика суб'єктів господарювання.

Семінарське заняття: Загальна характеристика суб'єктів господарювання.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та види суб'єктів господарювання.
2. Фізичні особи-підприємці як суб'єкти господарювання.
3. Юридичні особи як суб'єкти господарювання.
4. Правосуб'єктність юридичних осіб у сфері господарювання.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та види суб'єктів господарювання. Поняття суб'єктів господарювання. Види суб'єктів господарювання. Права та обов'язки суб'єктів господарювання. Гарантії прав суб'єктів господарювання.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути фізичних осіб-підприємців як суб'єктів господарювання. Господарська правоздатність фізичних осіб-підприємців та її відмінність від цивільної правоздатності. Надання повної цивільної дієздатності (емансипація). Обмеження фізичних осіб у праві на заняття підприємницькою діяльністю. Господарська дієздатність фізичних осіб-підприємців. Вчинення угод фізичною особою-підприємцем. Межі відповідальності фізичних осіб-підприємців. Поширення правил про юридичну особу щодо фізичних осіб-підприємців.

При розгляді 3-го питання зупиніться на юридичних особах як суб'єктах господарювання. Поняття юридичної особи. Співвідношення юридичних осіб,

передбачених Цивільним та Господарським кодексами України. Відокремлені підрозділи юридичних осіб.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте правосуб'єктність юридичних осіб в сфері господарювання. Правоздатність юридичних осіб. Загальна та спеціальна правоздатність юридичних осіб. Дієздатність юридичних осіб. Управління діяльністю юридичної особи. Відповідальність юридичних осіб.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Ознаки суб'єктів господарських правовідносин.
2. Критерії класифікації суб'єктів господарських правовідносин.

Теми для рефератів:

1. Обмеження фізичних осіб у праві на зайняття господарською (підприємницькою) діяльністю.
2. Гарантії прав суб'єктів господарювання.
3. Поняття та види суб'єктів господарювання.
4. Правосуб'єктні передумови підприємницької діяльності.
5. Поняття та види юридичних осіб – суб'єктів господарювання.

Навчальні завдання:

1. До державного реєстратора надійшли документи для проведення державної реєстрації приватного підприємства. Під час розгляду поданих документів державний реєстратор встановив, що одним із засновників даної юридичної особи виступає секретар апеляційного суду, іншим є слідчий районної прокуратури. В число засновників входили також інші особи.

У державній реєстрації вказаного товариства було відмовлено на тій підставі, що його засновники не можуть займатися підприємництвом. Заявники звернулися до суду із заявою про скасування рішення про відмову в державній реєстрації.

Вкажіть, які категорії фізичних осіб обмежені в праві на зайняття підприємницькою діяльністю. З чим пов'язується встановлення відповідних обмежень? Які види діяльності можуть здійснювати такі особи? Вирішіть ситуацію по суті.

2. Пенсіонерка Петрова К.Ю., знаходячись у скрутному матеріальному становищі, маючи досвід з моделювання та шиття одягу за невелику плату виконувала замовлення з шиття верхнього одягу й весільного вбрання. Окрім цього, у вільний час Петрова К.Ю. періодично підробляла надаючи послуги тамади на весіллях, масажистки та перукаря. Для кваліфікованого надання зазначених послуг вона закінчила відповідні курси, про що мала свідоцтва.

Посилаючись на похилий вік (65 років) та нерегулярність надання зазначених послуг Петрова К.Ю. не легалізує свою діяльність.

Дайте правову оцінку такої ситуації. Чи є потреба в легалізації надання зазначених послуг? У якому разі діяльність Петрова К.Ю. можливо розглядати як законну? Чи є вікові обмеження для зайняття підприємницькою діяльністю?

3. ТОВ „Меджестік тревел”, яке знаходиться в м. Київ, на загальних зборах прийняло рішення про створення відокремленого підрозділу в м. Харків, яке б надавало туристичні послуги.

Які відокремлені підрозділи можуть бути створені юридичною особою? Назвіть їх повноваження.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
9. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)
10. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
11. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
12. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3–тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
13. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
14. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
15. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
16. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

Тема № 5: Створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.

Семінарське заняття: Створення суб'єктів господарювання та порядок їх державної реєстрації.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Створення суб'єкта господарювання;
2. Поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання;
3. Система та повноваження органів державної реєстрації.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте створення суб'єкта господарювання. Попередні дії щодо утворення суб'єкту господарювання, випадки проведення, види та юридичне значення. Правовий режим угод, що були вчинені до державної реєстрації суб'єкту підприємництва. Державна реєстрація суб'єктів підприємництва. Обов'язкові дії, що проводяться після державної реєстрації.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути поняття та порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання. Види реєстраційних дій. Відомості що містяться у Єдиному державному реєстрі та їх правовий режим. Порядок надання відомостей з Єдиного державного реєстру. Публікація відомостей Єдиного державного реєстру. Реєстраційна справа, поняття, склад документів щодо неї залучаються. Порядок отримання документів реєстраційної справи. Документи, що подаються для проведення реєстраційних дій. Порядок та способи подання документів. Порядок розгляду поданих документів. Зупинення розгляду документів. Відмова в проведенні державної реєстрації. Прийняття рішення про державну реєстрацію підприємця та дії державного реєстратора, що пов'язані з цим.

При розгляді 3-го питання зупиніться на системі та повноваженнях органів державної реєстрації Правовий статус державного реєстратора. Місце проведення державної реєстрації та порядок його визначення стосовно фізичних та юридичних осіб.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Порядок проведення державної реєстрації суб'єктів господарювання.
2. Припинення діяльності суб'єктів господарювання.

Теми для рефератів:

1. Особливості легалізації приватного підприємця.
2. Особливості легалізації юридичної особи.
3. Підстави та порядок відмови у державній реєстрації суб'єктів господарювання.
4. Правовий статус та повноваження державного реєстратора.

Навчальні завдання:

1. Логвиненко В.П., який досягнув 16 років, працював за трудовим

договором в приватному підприємстві свого батька та активно допомагав йому у веденні справ. Після смерті батька, являючись прямим спадкоємцем майна, Логвиненко В.П. вирішив продовжувати бізнес батька, пов'язаний з виконанням будівельних робіт.

Дайте правову оцінку ситуації. Чи може Логвиненко В.П. продовжувати господарську діяльність батька на тій основі, що у спадок йому перейшло все майно підприємства? Чи потрібно внести зміни в засновницькі документи?

2. Громадянин Ситник Л.Ю. вирішив стати приватним підприємцем. Для проходження процедури державної реєстрації він подав до державного реєстратора письмову заяву, копію паспорта, документи про сплату реєстраційного збору у розмірі 115 грн та про проходження профогляду. Через тиждень після подання вказаних документів Ситник Л.Ю. отримав повідомлення про відмову в проведенні державної реєстрації (підстави відмови не вказувалися).

Чи є правомірними дії державного реєстратора?

Що має зробити Ситник Л.Ю. для того, щоб стати підприємцем?

3. Приватний підприємець Полянська В.Ю., що мешкає в Дзержинському районі м. Харків, змінила своє прізвище та переїхала на постійне місце проживання до м. Полтава, продовжуючи здійснювати підприємницьку діяльність.

Дайте правову оцінку даній ситуації. Які дії та протягом якого строку має вчинити приватний підприємець у разі зміни ПІБ, місця проживання?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)

9. Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.

10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263 (документ 755-IV, чинний, поточна редакція від 26.07.2022).

11. Перелік органів ліцензування, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 609.

12. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

13. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 6: Ліцензування господарської діяльності.

Семінарське заняття: Ліцензування господарської діяльності.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття ліцензії та ліцензування.
2. Види діяльності, що підлягають ліцензуванню.
3. Порядок отримання ліцензії. Ліцензійні умови. Підстави для анулювання ліцензії.
4. Органи ліцензування.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та ознаки ліцензування. Поняття ліцензії, її зміст. Принципи ліцензування. Види ліцензійних дій. Суб'єкти ліцензування.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути види діяльності, що підлягають ліцензуванню. Загальні правила визначення видів діяльності, що підлягають ліцензуванню.

При розгляді 3-го питання зупиніться на понятті та правовому значенні ліцензійних умов. Загальний порядок отримання ліцензії. Документи, що подаються для отримання ліцензії. Залишення документів без розгляду. Відмова у видачі ліцензії. Порядок повторного звернення для отримання ліцензії у разі відмови в її видачі. Прийняття рішення про видачу ліцензії. Поняття анулювання ліцензії, його види та підстави. Контроль за наявністю ліцензії. Контроль за дотриманням ліцензіатом ліцензійних умов. Перевірки ліцензіата, їх види та порядок проведення. Цивільна відповідальність у сфері ліцензування. Публічно-правова відповідальність у сфері ліцензування. Анулювання ліцензії, його види та підстави. Добровільне, примусове

анулювання ліцензії. Анулювання ліцензії з фактичних підстав. Порядок анулювання ліцензії.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте державні органи, що здійснюють видачу ліцензій, їх види та правове становище.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Контроль за дотриманням ліцензіатом ліцензійних умов.
2. Анулювання ліцензії з фактичних підстав.

Теми для рефератів:

1. Суб'єкти ліцензування.
2. Державні органи, що здійснюють видачу ліцензій, їх види та правове становище.
3. Процедура отримання ліцензії на здійснення господарської діяльності.
4. Підстави та порядок анулювання ліцензії.
5. Поняття та види ліцензій.
6. Правовий статус та повноваження експертно-апеляційної ради.

Навчальні завдання:

1. Приватний підприємець Іванов В.Л. у 2020 р. створив підприємство, що займається ветеринарною практикою, отримавши у встановленому порядку ліцензію на здійснення такої діяльності. У 2021 р. Іванов В.Л. зареєстрував два відокремлені підрозділи (філії) підприємства. В ході проведення перевірки державною податковою службою встановлено, що минуло 2 тижні після рішення про анулювання ліцензії. У результаті діяльність підприємства та філій була призупинена. Іванов В.Л. звернувся зі скаргою Міністерства охорони здоров'я на неправомірність дій податкової служби, тому що тиждень тому він подав скаргу на рішення про анулювання ліцензії. Вирішіть питання по суті.

2. ТОВ „Медікалсервіс” звернулось до Міністерства охорони здоров'я (МОЗ) із заявою про видачу ліцензії на здійснення медичної практики. МОЗ, розглянувши документи, прийняло рішення про відмову у видачі ліцензії ТОВ „Медікалсервіс” у зв'язку з невідповідністю заявника згідно з поданими документами ліцензійним умовам, встановленим для здійснення медичної практики.

Проаналізуйте вказану ситуацію. Які є підстави для відмови у видачі ліцензії. Що є ліцензійними умовами? Які ліцензійні умови передбачені для здійснення медичної практики? Який орган уповноважений розглядати скарги на рішення органів ліцензування?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
9. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)
10. [Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.](#)
11. [Про інвестиційну діяльність: Верховна Рада України; Закон від 18.09.1991 № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 47. – Ст. 646.](#)
12. [Про банки і банківську діяльність : Верховна Рада України; Закон від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2021. – №№ 5-6. – Ст. 30.](#)
13. [Про інститути спільного інвестування : Верховна Рада України; Закон від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.](#)
14. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
15. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 7: Правове становище підприємств та їх об'єднань.

Семінарське заняття: Правове становище підприємств та їх об'єднань.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття підприємства та його основні ознаки.
2. Види та організаційно-правові форми підприємств.

3. Організаційна структура та порядок управління підприємством.
4. Особливості правового становища окремих видів підприємств.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття підприємства та його основні ознаки. Підприємство як суб'єкт права. Майно підприємства. Речові права, на яких підприємство володіє майном. Право господарського відання та право оперативного управління як майнова основа діяльності підприємств. Права та обов'язки підприємств. Поширення норм про підприємства, як суб'єктів права до підприємств, як цілісних майнових комплексів, що належать іншим суб'єктам.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути види та організаційно-правові форми підприємств. Поняття організаційно-правової форми підприємств. Види організаційно-правової форми підприємств.

При розгляді 3-го питання зупиніться на організаційній структурі та порядку управління підприємством. Повноваження власника підприємства та трудового колективу. Правовий статус керівника підприємства. Господарські відносини підприємства з іншими суб'єктами господарської діяльності.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте особливості правового становища окремих видів підприємств. Види приватних підприємств. Особливості правового становища фермерського господарства. Поняття та ознаки комунального підприємства. Комунальні унітарні підприємства. Поняття та ознаки державного підприємства. Державне унітарне підприємство. Державне комерційне підприємство та особливості його діяльності. Правове становище казенного підприємства.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Специфіка підприємств колективної власності.
2. Правове становище державних підприємств.
3. Функції та компетенція об'єднання підприємств.

Теми для рефератів:

1. Правове становище приватних підприємств.
2. Правове становище комунального унітарного підприємства.
3. Правовий статус засновників підприємств.

Хід проведення квесту.

Метою проведення квесту є формування у здобувачів вищої освіти ключових, загальнопрофесійних і професійних компетентностей, набуття досвіду пошукової діяльності, розширення кругозору, розвиток креативного потенціалу, опрацювання великих обсягів інформації, її аналіз, систематизацію і подальшу презентацію.

В процесі виконання квесту перевіряються знання здобувачів вищої освіти, здійснюється пошук необхідної інформації в Інтернеті, розвиток мислення на етапі аналізу, узагальнення та оцінки інформації, розвиток комп'ютерних навичок і підвищення словесного запасу здобувачів вищої освіти, розвитку самостійної роботи, розвиток дослідницьких та творчих здібностей, підвищення особистої самооцінки.

Навчальна група розподіляється на декілька команд. Кожна команда отримує завдання у вигляді кросворду за інтернет посиланням на електронний ресурс <http://puzzlecup.com> (<http://puzzlecup.com/?guess=D307F2502753EAD6>). Команди повинні розгадати кросворд, в результаті чого їм відкриється найменування закодowanego суб'єкта господарювання. Команди повинні, використовуючи відгадане найменування та організаційно-правову форму суб'єкта господарювання, зробити безкоштовний запит на офіційному порталі (<https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search>) та отримати розгорнуту інформацію про даного суб'єкта господарювання.

Наприкінці квесту команда повинна зробити презентацію отриманого результату у вигляді інформаційної довідки та доповісти всім присутнім командам. Під час презентації необхідно дати пояснення чи характеризують закодowane слова у кросворді відгаданого суб'єкта господарювання. Команди можуть задавати один одному питання стосовно закодowanego суб'єкта господарювання.

Навчальні завдання:

1. Громадянин Шиян І.В. з дружиною має намір відкрити продуктовий магазин і зайнятися торгівлею тютюновими виробами та кальяними сумішами:

а) здійснить правовий аналіз вибору найбільш оптимальної для цього організаційно-правової форми здійснення торговельної діяльності;

б) розробіть чіткий послідовий план дій, які необхідно вчинити для легалізації діяльності подружжя Шиянів;

в) які дозволи необхідно отримати для здійснення такої діяльності?

2. Державне комерційне підприємство „Нафтотранс”, яке займається видобутком та переробкою нафти, вирішило безоплатно передати житловий будинок, який належить йому на праві оперативного управління, у власність місцевої громади як подарунок багатодітним сім'ям.

Міністерство енергетики України подало позов до господарського суду про скасування даного правочину.

Дайте правову оцінку ситуації. Охарактеризуйте правовий режим майна державних підприємств. Який існує порядок розпорядження майном, що належить державним підприємствам?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)

2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)

3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)

5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
9. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)
10. [Про кооперацію : Верховна Рада України; Закон від 10.07.2003 № 1087-1У // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 5. – Ст. 35.](#)
11. [Про особисте селянське господарство : Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 742-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 232.](#)
12. [Про фермерське господарство : Верховна Рада України; Закон від 19.06.2003 № 973-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 45. – Ст. 363.](#)
13. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
14. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
15. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
16. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
17. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.
18. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
19. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

Тема № 8: Правове становище господарських товариств.

Семінарське заняття: Правове становище господарських товариств.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та види господарських товариств.
2. Правовий режим майна господарських товариств.
3. Порядок діяльності господарських товариств.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття, ознаки та види господарських товариств. Установчі документи господарських товариств та їх зміст. Локальні нормативні акти господарських товариств, їх види та юридичне значення. Види учасників господарських товариств. Особливості засновників господарських товариств. Обмеження щодо участі у господарському товаристві, які встановлені для фізичних та юридичних осіб. Права та обов'язки учасників господарських товариств.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути правовий режим майна господарських товариств. Правовий режим внесків учасників. Статутний капітал господарського товариства та загальні положення щодо порядку його зміни. Загальні засади управління діяльністю господарських товариств.

Порядок створення господарських товариств. Установчі документи господарських товариств та їх зміст. Локальні нормативні акти господарських товариств, їх види та юридичне значення. Види учасників господарських товариств. Особливості засновників господарських товариств. Обмеження щодо участі у господарському товаристві, які встановлені для фізичних та юридичних осіб. Права та обов'язки учасників господарських товариств.

Розглядаючи 3-е питання, розкрийте порядок діяльності господарських товариств. Порядок діяльності господарських товариств. Статутний та засновницький капітал господарських товариства, їх розмір, порядок формування. Умови, форми та порядок збільшення та зменшення капіталу товариства. Порядок діяльності господарських товариств. Порядок розподілу прибутку в господарських товариствах. Порядок виходу з товариства учасників. Порядок вирішення спорів в господарському товаристві. Порядок припинення діяльності господарських товариств.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Особливості засновників господарських товариств.
2. Підстави зменшення розміру господарської відповідальності.
3. Порядок та підстави припинення діяльності господарських товариств.

Теми для рефератів:

1. Функції господарських товариств.
2. Підстави та порядок створення господарських товариств..
3. Правовий режим майна господарських товариств.
4. Види учасників господарських товариств та їх юридичне значення.
5. Права та обов'язки учасників господарського товариства.
6. Порядок діяльності та вирішення спорів в господарських товариств.

Навчальні завдання:

1. 1 серпня 2021 р. було створено та зареєстровано у встановленому

порядку ТОВ „Фарт”. У квітні 2022 р. виникла необхідність зміни юридичної адреси товариства, був збільшений складений капітал товариства, окрім цього, до його складу були прийняті нові учасники.

Які дії необхідно здійснити засновникам товариства?

2. Пономаренко, який на зборах учасників голосував проти прийняття рішення про зменшення статутного капіталу, заявив, що він виходить із товариства.

Через місяць він подав заяву про вихід на ім'я голови товариства. Збори учасників розглянули його заяву і вирішили вдоволити її вважаючи Пономаренка таким, що вийшов з товариства. У зв'язку зі зміною складу учасників було затверджено зміни до установчих документів. Коли ж ці зміни були подані для державної реєстрації, державний реєстратор відмовив, посилаючись на те що заява про вихід не посвідчена нотаріально. Голова товариства звернувся до Пономаренка, що б той подав заяву у належній формі (нотаріальній), але Пономаренко відмовився це зробити, оскільки йому ще не виплачено вартість його частки.

З якого моменту учасник вважається таким, що вийшов з товариства: з моменту подання заяви, з моменту прийняття рішення зборами учасників, з моменту виділення частки, з моменту державної реєстрації змін до установчих документів, чи з іншого моменту? Як бути у наведеній ситуації? Чи може Пономаренко відкликати заяву про вихід?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI..](#)
8. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
9. [Про господарські товариства: Верховна Рада України; Закон від](#)

[19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)

10. [Коваленко К. В. Правове регулювання створення господарських товариств на підставі модельного статуту / К. В. Коваленко // Право і безпека. - 2013. - № 4 \(51\). - С. 158-162.](#)

11. [Кулаков В. В. До питання про поняття ліквідації товариства з обмеженою відповідальністю / Кулаков Віталій Вікторович // Право.ua. – 2019. – № 2. – С. 172-176.](#)

12. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.

13. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

14. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

15. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.

16. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

17. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

18. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

19. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 9: Правове становище акціонерного товариства.

Семінарське заняття: Правове становище акціонерного товариства.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття, ознаки та види акціонерних товариств.
2. Правовий режим майна акціонерних товариств.
3. Порядок створення акціонерного товариства.
4. Управління діяльністю акціонерного товариства.
5. Права та обов'язки акціонерів.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття, ознаки та види акціонерних товариств. Установчі документи акціонерного товариства та їх зміст. Права та обов'язки акціонерів щодо управління діяльністю товариства та порядок їх реалізації.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути правовий режим майна

акціонерних товариств. Майно акціонерного товариства. Статутний капітал акціонерного товариства, його розмір, порядок формування. Умови, форми та порядок збільшення та зменшення статутного капіталу акціонерного товариства.

При розгляді 3-го питання зупиніться на порядку створення акціонерного товариства. Підготовчі дії щодо створення акціонерного товариства. Поняття та види акцій, порядок та строки їх розповсюдження. Реєстрація інформації про випуск акцій. Звіт про наслідки підписки на акції. Проведення установчих зборів акціонерного товариства.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте управління діяльністю акціонерного товариства. Вищий орган акціонерного товариства, його компетенція, правомочність та порядок скликання. Виконавчий орган акціонерного товариства, його склад та компетенція. Наглядова рада акціонерного товариства, її компетенція та склад. Ревізійна комісія акціонерного товариства, її компетенція та склад.

Вивчаючи 5-е питання, треба розглянути права та обов'язки акціонерів. Правове положення акціонерів в акціонерному товаристві. Види акціонерів. Захист прав акціонерів. Обов'язки акціонерів. Відповідальність акціонерів.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Підготовчі дії щодо створення акціонерного товариства.
2. Поняття та види акцій, порядок та строки їх розповсюдження.
3. Наглядова рада акціонерного товариства, її компетенція та склад.

Теми для рефератів:

1. Органи управління акціонерним товариством та їх компетенція.
2. Види учасників господарських товариств та особливості засновників господарських товариств.
3. Публічні та приватні акціонерні товариства: поняття та порівняльна характеристика.
4. Поняття та види цінних паперів.
5. Порядок випуску акцій.
6. Поняття, види та повноваження акціонерів.
7. Компетенція загальних зборів акціонерного товариства.
8. Забезпечення та захист прав акціонерів.

Навчальні завдання:

1. ПАТ „Інсайд” провело загальні збори акціонерів, на яких 1/3 голосів акціонерів, присутніх на зборах, було прийнято рішення про ліквідацію товариства.

Дайте оцінку щодо правомірності такого рішення загальних зборів товариства та поясніть, які питання належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів та який порядок прийняття рішень на таких зборах.

2. На розгляд загальних зборів акціонерів ПрАТ „Колапс” з кількістю 65 акціонерів були винесені питання щодо: а) внесення змін до статуту акціонерного товариства відносно зменшення розміру статутного капіталу акціонерного товариства до 130 тис. грн; б) викупу 5 % акцій акціонерним

товариством у акціонерів; в) додаткової емісії акцій; г) створення наглядової ради; д) скорочення розміру виплат дивідендів власникам простих акцій, які не з'явилися на засідання загальних зборів.

На засіданні загальних зборів були присутні 35 акціонерів. Оголошено про засідання загальних зборів було за 30 днів до дати його проведення.

Дайте оцінку щодо правомірності проведення таких загальних зборів та винесених на їх розгляд питань.

3. ПАТ „Мегатранс” провело загальні збори, на яких були присутні 400 учасників товариства – власників акцій (550 осіб – загальна кількість учасників товариства). Одним із питань порядку денного загальних зборів було питання про зменшення статутного капіталу акціонерного товариства у зв'язку з фінансовими труднощами. 250 власників акцій проголосували за зменшення статутного капіталу ПАТ „Мегатранс”.

Дайте правову оцінку ситуації. В якому випадку можливе зменшення статутного капіталу акціонерного товариства? Який порядок прийняття відповідного рішення? Які форми зменшення статутного капіталу акціонерного товариства передбачені законом?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)

2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)

3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)

5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)

6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)

5. [Податковий кодекс України // Голос України. – 2010. – № 12 \(04.12.2010\). – № 229-230.](#)

6. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)

7. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)

8. [Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.](#)

9. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

10. Господарське право: практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

11. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина): навч. посіб. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

12. Господарське право: підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

13. Господарське право: навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

14. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 10: Правове становище товариства з обмеженою та товариства з додатковою відповідальністю.

Семінарське заняття: Правове становище товариства з обмеженою та товариства з додатковою відповідальністю.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю.
2. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю, їх права та обов'язки.
3. Створення товариства з обмеженою відповідальністю.
4. Управління діяльністю товариства з обмеженою відповідальністю.
5. Поняття та особливості товариства з додатковою відповідальністю.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та ознаки товариства з обмеженою відповідальністю. Поняття товариства з обмеженою відповідальністю. Ознаки товариства з обмеженою відповідальністю. Статут товариства з обмеженою відповідальністю та порядок його формування.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути учасників товариства з обмеженою відповідальністю, їх права та обов'язки. Учасники товариства з обмеженою відповідальністю, їх кількість, права та обов'язки. Обмеження у членстві в товаристві з обмеженою відповідальністю. Припинення учасника у товаристві з обмеженою відповідальністю. правонаступництво у товаристві з обмеженою відповідальністю. Створення товариства з обмеженою відповідальністю. Майно товариства з обмеженою відповідальністю. Порядок формування статутного капіталу товариства та порядок його зміни.

При розгляді 3-го питання зупиніться на створенні товариства з обмеженою відповідальністю. Майно товариства з обмеженою відповідальністю. Порядок формування статутного капіталу товариства та

порядок його зміни.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте управління діяльністю товариства з обмеженою відповідальністю. Вищий орган товариства з обмеженою відповідальністю, склад, компетенція та порядок прийняття ним рішень. Особливості прийняття рішень шляхом проведення опитування. Виконавчий та контролюючий органи товариства, їх склад та компетенція.

Вивчаючи 5-е питання, треба розглянути поняття та особливості товариства з додатковою відповідальністю. Зміст статуту товариства з додатковою відповідальністю. Управління діяльністю товариства з додатковою відповідальністю. Виконавчий та контролюючий органи товариства, їх склад та компетенція. Відповідальність учасників товариств з додатковою відповідальністю.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Припинення діяльності учасника в товаристві з обмеженою відповідальністю.
2. Правонаступництво у товариствах із повною та обмеженою відповідальністю.

Теми для рефератів:

1. Майно товариства з обмеженою відповідальністю.
2. Виконавчий та контролюючий органи товариства з обмеженою відповідальністю, їх склад та компетенція.
3. Поняття та реорганізація ТОВ.
4. Порядок та послідовність припинення діяльності ТОВ.
5. Порівняльна характеристика ТОВ і ТДВ.

Навчальні завдання:

1. У ТДВ „Фей” зборами засновників було прийняте рішення провести реорганізацію у ТОВ та виключити зі складу учасників товариства двох осіб, які протягом року після створення товариства не внесли у повному обсязі внески до статутного капіталу товариства. Одночасно було прийняте рішення включити до складу учасників товариства нового члена, який передає товариству право на користування земельними ресурсами, що перебувають у його власності. Також було прийняте рішення про скорочення статутного капіталу до розміру десяти мінімальних розмірів заробітної плати.

Дайте оцінку правомірності й можливості прийняття таких рішень загальними зборами товариства та винесених на їх розгляд питань.

2. Приватний підприємець Ігнатієв М.М. прийняв рішення створити товариство з обмеженою відповідальністю. Розкрийте послідовність дій Ігнатієва М.М. Чи можливо створити ТОВ одноосібно? Назвіть документи, які необхідно направити до органів державної реєстрації. Як буде здійснюватись керування таким ТОВ? Чи необхідно створювати органи правління в ТОВ?

3. На загальних зборах приватного АТ „Музенідіс” було прийняте рішення реорганізувати останнє в ТОВ „Муза” з частковою зміною учасників товариства. Вкажіть перелік документів, які необхідно направити до органів державної реєстрації. Як повинна проводитись така реорганізація, розкрийте її

послідовність.

Література:

1. Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.
2. Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.
3. Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.
4. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 (16.02.2003). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 (документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022).
5. Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.92). – Ст. 56 (документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022).
6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 (16.01.2003) № 40–44, Ст. 356 (документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022).
7. Податковий кодекс України // Голос України. – 2010. – № 12 (04.12.2010). – № 229-230.
5. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.
6. Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.
7. Коваленко К. В. Правове регулювання створення господарських товариств на підставі модельного статуту / К. В. Коваленко // Право і безпека. - 2013. - № 4 (51). - С. 158-162.
8. Кулаков В. В. До питання про поняття ліквідації товариства з обмеженою відповідальністю / Кулаков Віталій Вікторович // Право.ua. – 2019. – № 2. – С. 172-176.
9. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
10. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
11. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
12. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
13. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
14. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч.

посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

15. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 11: Правове становище повного та командитного товариств.

Семінарське заняття: Правове становище повного та командитного товариств.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття повного товариства та особливості його діяльності.
2. Командитне товариство та особливості його діяльності.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання розкрийте поняття та ознаки повного товариства. Поняття повного товариства. Ознаки повного товариства. Порядок створення повного товариства. Установчий договір повного товариства та його зміст. Майно повного товариства. Управління діяльністю повного товариства.

Управління діяльністю повного товариства. Порядок реалізації права на управління діяльністю повного товариства. Припинення учасників повного товариства. Особливості ліквідації товариства.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути основні поняття командитного товариства. Порядок створення командитного товариства Установчий договір командитного товариства та його зміст. Майно командитного товариства. Управління командитним товариством. Особливості припинення командитного товариства. Учасники повного та командитного товариств, їх права та обов'язки. Учасники повного товариства, їх кількість та обмеження щодо них. Права та обов'язки учасників повного товариства. Учасники командитного товариства, їх види та кількість. Права та обов'язки повних учасників командитного товариства. Права та обов'язки вкладників командитного товариства. Порядок та умови виходу учасників з повного та командитного товариств. Відповідальність учасників товариств.

Управління діяльністю командитного товариства. Порядок реалізації права на управління діяльністю командитного товариства. Припинення учасників повного та командитного товариства. Особливості ліквідації товариства.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Установчі документи командитного товариства та їх зміст.
2. Види учасників господарських товариств.
3. Правовий режим внесків учасників.

Теми для рефератів:

1. Права та обов'язки учасників повного товариства.
2. Які можливі розрахунки у разі виходу, виключення та вибуття з повного товариства.

3. Звернення стягнення на частину майна повного товариства, пропорційну частці учасника товариства у складеному капіталі.
4. Договірні командитні товариства.
5. Права та обов'язки засновників та учасників командитного товариства.

Навчальні завдання:

1. При створенні повного товариства один з його засновників наполягав на включення до засновницького договору положення про звільнення його від обмежень на користь товариства з огляду на те, що він відмовляється від участі в управлінні справами на користь трьох інших учасників.

Як здійснюється ведення справ повного товариства? Які обмеження на користь товариства встановлюються законом? Чи правомірна вимога одного із засновників про звільнення його від обмежень на користь товариства з огляду на його добровільне усунення від ведення справ товариства?

2. Між приватним підприємством та командитним товариством було укладено договір поставки. Приватне підприємство в особі його директора підписало договір та скріпило його печаткою підприємства. Керівник командитного товариства, посилаючись на те, що він забув печатку, тільки підписав договір. На виконання договору приватне підприємство в строк поставило товар товариству. Незважаючи на це, товариство затримувало його оплату. На пред'явлену підприємством претензію товариство відповіло, що її вимоги воно не визнає, оскільки вважає договір поставки неукладеним за відсутності відбитку печатки однієї зі сторін. Підприємство звернулося до господарського суду.

1. З якого моменту господарсько-правовий договір вважається укладеним?
2. В якому нормативному акті вказано на необхідність відбитку печатки для дійсності договору?
3. Яке рішення має прийняти господарський суд?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)

7. [Податковий кодекс України // Голос України. – 2010. – № 12 \(04.12.2010\). – № 229-230.](#)

9. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)

10. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)

11. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.

12. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.

13. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

14. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

15. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

16. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

17. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

18. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 12: Правове становище виробничих кооперативів.

Семінарське заняття: Правове становище виробничих кооперативів.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Законодавство, що регулює діяльність підприємств кооперативної власності (кооперативів)
2. Правове становище виробничого кооперативу
3. Колективні сільськогосподарські підприємства
4. Правове становище споживчих кооперативів
5. Сільськогосподарські кооперативи
6. Житлово-будівельні та житлові кооперативи
7. Правове становище інших підприємств колективної власності (кооперативів).

Методичні вказівки:

Правовий режим майна виробничого кооперативу. Власність виробничого

кооперативу. Земля, як майно виробничого кооперативу. Правовий режим паю та його відмінність від правового режиму внеску до майна господарського товариства.

Розглядаючи 1-е питання розкрийте поняття, ознаки та принципи діяльності виробничого кооперативу. Законодавство про кооперацію та його особливості. Загальні положення Цивільного та Господарського кодексів та спеціального законодавства про господарську діяльність кооперативів. Поняття та ознаки виробничого кооперативу. Принципи діяльності виробничого кооперативу.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути порядок створення виробничого кооперативу. Поняття та ознаки виробничого кооперативу. Принципи діяльності виробничого кооперативу. Загальні умови створення виробничого кооперативу. Статут виробничого кооперативу та його зміст. Особливості створення та припинення виробничого кооперативу. Членство у виробничому кооперативі. Права та обов'язки його членів.

Вивчаючи 3,4,5-е питання, треба розглянути про Загальні положення Цивільного та Господарського кодексів та спеціального законодавства про колективні сільськогосподарські підприємства. Правовий режим майна колективного сільськогосподарського підприємства. Власність колективного сільськогосподарського підприємства. Земля, як майно колективного сільськогосподарського підприємства. Правовий режим паю та його відмінність від правового режиму внеску до майна господарського товариства.

Вивчаючи 6,7-е питання, треба розглянути правовий режим майна житлово-будівельних та житлових кооперативів та правове становище інших підприємств колективної власності (кооперативів). Управління житлово-будівельних, житлових кооперативів та інших підприємств колективної власності (кооперативів). Права та обов'язки загальних зборів. Повноваження правління. Виконавчий директор та особливості його участі в управлінні. Спостережна рада. Ревізійна комісія.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Обов'язки учасників товариства.
2. Види учасників господарських товариств.
3. Правовий режим внесків учасників.

Теми для рефератів:

1. Права та обов'язки учасників повного товариства.
2. Які можливі розрахунки у разі виходу, виключення та вибуття з повного товариства.
3. Звернення стягнення на частину майна повного товариства, пропорційну частці учасника товариства у складеному капіталі.
4. Права та обов'язки засновників та учасників командитного товариств.

Навчальні завдання:

1. Вкажіть основні правила та обов'язки членів виробничого кооперативу.
2. Що становить колективну власність виробничого кооперативу та чим передбачаються інші права та обов'язки членів кооперативу.

3. Які відповідні фонди формує виробничий кооператив, за рахунок власного майна, для здійснення господарської та іншої діяльності.

4. Чи можуть члени кооперативу передавати, як пайовий внесок право користування належною їм земельною ділянкою у порядку, визначеному земельним законодавством.

5. Виробничий кооператив «Механік» ставши співвласником товариства «Азов» зобов'язався внести до статутного фонду товариства 100 тис. гр. До реєстрацій товариство кооператив вніс мінімально необхідну частину вкладу, однак решта вкладу у встановлений строк кооперативом не була внесена.

1. Яку частину вкладу вніс кооператив до статутного фонду ТОВ. 2. У який строк кооператив повинен був внести свій вклад повністю. 3. Які санкції, ким і в якому порядку можуть бути застосовані до кооперативу за прострочу внесення вкладу.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Голос України. – 2010. – № 12 \(04.12.2010\). – № 229-230.](#)
9. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
10. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)
11. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.
12. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.

13. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
14. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
15. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
16. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.
17. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
18. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 13: Загальна характеристика припинення господарської діяльності.

Семінарське заняття: Загальна характеристика припинення господарської діяльності.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Час проведення: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання.
2. Способи і форми припинення господарської діяльності.
3. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування.
4. Поняття та види ліквідації.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та підстави припинення діяльності суб'єктів господарювання. Особливості припинення господарювання за власною ініціативою суб'єкта господарювання. Припинення господарської діяльності за рішення судових органів. Особливості припинення господарювання в разі закінчення строку дії легалізаційних документів. Особливості припинення деяких категорій суб'єктів господарювання.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути способи і форми припинення господарської діяльності. Добровільне та примусове припинення діяльності суб'єктів господарювання. Ліквідація та реорганізація як форми припинення суб'єктів господарювання. Види реорганізації та правові наслідки їх застосування.

При розгляді 3-го питання зупиніться на видах реорганізації та правових наслідках їх застосування. Поняття та види реорганізації суб'єктів господарювання. Умови та порядок реорганізації суб'єктів господарювання. Правові наслідки реорганізації суб'єктів господарювання.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте поняття та види ліквідації. Підстави

для ліквідації суб'єктів господарювання. Порядок проведення ліквідації суб'єктів господарювання. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Правова регламентація припинення діяльності суб'єкта господарювання.
2. Припинення господарської діяльності за рішенням судових органів.
3. Правові наслідки ліквідації суб'єкта господарювання.

Теми для рефератів:

1. Порядок припинення господарської діяльності приватним підприємцем.
2. Порядок припинення господарської діяльності юридичною особою.
3. Добровільне та примусове припинення діяльності суб'єктів господарювання.
4. Види реорганізації підприємства та правові наслідки її застосування.
5. Поняття та види ліквідації підприємств.

Навчальні завдання:

1. Рішенням загальних зборів засновників ТОВ „Менора” було прийняте рішення про припинення діяльності товариства. Серед підстав ліквідації товариства наступні: а) низький рівень прибутку товариства за останній фінансовий рік; б) зростання заборгованості перед кредиторам до 500 мінімальних розмірів заробітної плати; в) неможливість відновити фінансову спроможність товариства.

Розкрийте послідовність дій засновників та пакет документів для ліквідації ТОВ. Які наслідки має неможливість задовольнити усі вимоги кредиторів товариства?

2. На підставі неможливості досягнення згоди між засновниками відносно перепрофілювання спеціалізації ПП „Будівельник” було прийняте рішення щодо його поділу на два окремі підприємства.

Розкрийте послідовність дій засновників та назвіть пакет документів, необхідний для даної реорганізації.

3. Розпорядженням Зінківської районної державної адміністрації від 14 липня 2000 р. № 388 було зареєстровано СПД – Командитне товариство „Діона”.

Протягом 2019 р. КТ „Діона” не подавало звіти про результати фінансової діяльності до податкового органу. За таких обставин Державна податкова інспекція у Зінківському районі звернулась до Зінківської районної державної адміністрації з поданням про припинення господарської діяльності КТ „Діона”. На підставі зазначеного Зінківська районна державна адміністрація прийняла рішення про припинення господарської діяльності КТ „Діона”.

Які підстави для припинення юридичної особи? Чи є правомірними дії районної державної адміністрації, Державної податкової інспекції? Який державний орган уповноважений приймати рішення про припинення юридичної особи в разі неподання звітності до податкового органу?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
5. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
6. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)
7. [Про кооперацію : Верховна Рада України; Закон від 10.07.2003 № 1087-1У // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 5. – Ст. 35.](#)
8. [Кодекс України з процедур банкрутства: Верховна Рада України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\), 2019, № 19, ст.74.](#)
9. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – 3–тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.
10. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.
11. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
12. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
13. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.
14. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
15. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 14: Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством.

Семінарське заняття: Особливості ліквідації суб'єкта господарювання у зв'язку з банкрутством.

Передбачена можливість проведення заняття у формі квесту.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, підготовки цільових виступів та рефератів.

Час проведення: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття банкрутства та його правове значення.
2. Проведення у справах про банкрутство.
3. Санація боржника.
4. Ліквідаційна процедура, порядок призначення ліквідатора та створення ліквідаційної комісії.
5. Черговість задоволення вимог кредиторів.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття банкрутства та його правове значення. Поняття банкрутства суб'єкта господарювання. Правові системи банкрутства (ліквідаційна та санаційна). Суб'єкти банкрутства. Правове становище боржника та кредитора у справах про банкрутство.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути провадження у справах про банкрутство. Підготовче засідання господарського суду у справі про банкрутство, мета, зміст та наслідки. Попереднє засідання господарського суду у справі про банкрутство, мета, зміст та наслідки. Наслідки визнання боржника банкрутом.

При розгляді 3-го питання зупиніться на понятті судових процедур. Порядок розпорядження майном боржника. Порядок призначення розпорядника майном боржника його права та функції.

Санація боржника. Порядок призначення керуючого санацією та звільнення його від виконання функцій. Права та обов'язки керуючого санацією. Поняття мирової угоди, порядок її укладення, зміст та наслідки невиконання. Мораторій на задоволення вимог кредиторів.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте ліквідаційну процедуру, порядок призначення ліквідатора та створення ліквідаційної комісії. Порядок проведення ліквідаційної процедури. Правовий статус та повноваження ліквідатора. Порядок створення та компетенція ліквідаційної комісії.

Вивчаючи 5-е питання, треба розглянути черговість задоволення претензій кредиторів. Формування реєстру кредиторів. Особливості черговості задоволення претензій кредиторів.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Правові системи банкрутства (ліквідаційна та санаційна).
2. Правове становище боржника та кредитора у справах про банкрутство.
3. Порядок розпорядження майном боржника.

Теми для рефератів:

1. Правове становище боржника та кредитора у справах про банкрутство.
2. Арбітражний керуючий та його правовий статус.

Навчальні завдання:

1. Приватний підприємець Говор О.П. за наявності заборгованості перед кредиторами у розмірі 150 тис. грн звернувся із заявою про порушення справи про визнання його банкрутом до господарського суду. Який порядок банкрутства суб'єкта господарської діяльності приватного підприємця?

2. Господарський суд за клопотанням комітету кредиторів виніс ухвалу про проведення санації товариства з додатковою відповідальністю „Юкос”. З дня винесення ухвали про санацію повноваження генерального директора, який є одночасно його одноособовим засновником, та ревізійної комісії ТДВ не були припинені. Крім того, генеральний директор виявив бажання стати керуючим санацією даного підприємства. Проаналізуйте дану ситуацію.

Що таке санація? Яка процедура призначення санації? Розкрийте права та обов'язки керуючого санацією.

3. 22 листопада 2019 р. господарським судом Сумської області було порушено провадження у справі про банкрутство ПАТ „Бізнес Фінанс”. У газеті „Голос України” від 1 лютого 2019 р. № 18 було опубліковано оголошення про порушення справи про банкрутство ПАТ „Бізнес Фінанс”.

ПрАТ „Банк Agricol”, що знаходиться в м. Суми, який у серпні 2019 р. надав ПАТ „Бізнес Фінанс” позику у сумі 194 420 грн, дізнавшись про порушення справи про банкрутство даного господарського товариства звернувся з вимогою про виконання зобов'язання до ПАТ „Бізнес Фінанс” у травні 2020 р.

ПАТ „Бізнес Фінанс” відхилив заявлені вимоги ПрАТ „Банк Agricol”.

Проаналізуйте вказану ситуацію. Чи правомірні дії ПАТ „Бізнес Фінанс”?

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
5. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю :](#)

Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.

6. Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.

7. Про кооперацію : Верховна Рада України; Закон від 10.07.2003 № 1087-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 5. – Ст. 35.

8. Кодекс України з процедур банкрутства: Верховна Рада України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74.

9. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Верхогляд та інші проти України» (заява № 66356/10 та 7 інших заяв) від 08.11.2018 року.

10. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Шепілов і Пасічний проти України» (заява № 10395/14 та № 64287/17) від 08.11.2018 року.

11. Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Вишняков проти України» (заява № 25612/12) від 24.07.2018 року, яке набуло статусу остаточного 24.10.2018 року.

12. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – 3-тє вид., змін. – Х. : Право, 2016. – 332 с.

13. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

14. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

15. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

16. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

17. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

18. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

ТЕМА № 15 Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції.

Семінарське заняття: Правове регулювання обмеження монополізму та захисту суб'єктів господарювання від недобросовісної конкуренції.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Час проведення: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції.

2. Поняття та значення правового регулювання обмеження монополістичної діяльності.

3. Монопольне становище та порядок його визначення.

4. Антимонопольний комітет та його компетенція.

5. Поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції. Поняття економічної конкуренції та монополізації. Розвиток та система законодавства про захист економічної конкуренції. Види конкуренції.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути поняття та значення правового регулювання обмеження монополістичної діяльності. Визначення монопольного положення. Ознаки монопольної діяльності. Поняття обмеження монополістичної діяльності.

Вивчаючи 3-е питання, треба розглянути монопольне становище та порядок його визначення. Поняття монопольного становища. Контроль за концентрацією підприємств. Дії, що не визнаються концентрацією підприємств.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте про Антимонопольний комітет та його компетенція. Правовий статус Антимонопольного комітету. Компетенція Антимонопольного комітету.

Розглядаючи 5-е питання, розкрийте поняття та види дій, що визнаються антиконкурентними. Види дій, що визнаються антиконкурентними. Неправомірне використання ділової репутації. Створення перешкод підприємствам у процесі конкуренції і досягнення неправомірних переваг в конкуренції. Неправомірне збирання, розголошення і використання комерційної таємниці. Організаційно-правові методи боротьби з порушенням законодавства про захист економічної конкуренції. Відповідальність за порушення про захист економічної конкуренції.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Монополія як певна стадія розвитку конкуренції.

2. Відповідальність за правопорушення у вигляді зловживання монопольним становищем. Кваліфікація такого порушення.

3. Класифікація органами АМКУ порушень, що визначаються як монопольним становищем за законодавством про захист економічної конкуренції.

4. Антиконкурентні узгодженні дії суб'єктів господарювання.

5. Відповідальність за антиконкурентні узгодженні дії.

Теми для рефератів:

1. Поняття та суть монополії.

2. Поняття та значення правового регулювання захисту від недобросовісної конкуренції та обмеження монополістичної діяльності.

3. Поняття обмеження монополістичної діяльності. Ознаки монопольної діяльності.

4. Функції монополістичної діяльності.

5. Порядок ведення і складання переліку суб'єктів господарювання, які займають монопольне становище на ринку.

6. Види антиконкурентних узгоджених дій.

7. Класифікація органами АМКУ порушень, що визначаються як антиконкурентні узгоджені дії за законодавством про захист економічної конкуренції.

8. Оскарження рішень органів Антимонопольного комітету та його територіальних відділень.

Навчальні завдання:

1. Вчинення суб'єктами господарювання дій, визначених законом як недобросовісна конкуренція, тягне за собою накладення штрафу в розмірі до:

- двох відсотків виручки від реалізації товарів;
- десяти відсотків виручки від реалізації товарів;
- трьох відсотків виручки від реалізації товарів;
- одного відсотка виручки від реалізації товарів;
- п'яти відсотків виручки від реалізації товарів.

2. Заява про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розглядається протягом:

- календарних днів;
- робочих днів;
- календарних днів;
- місяця;
- робочих днів.

3. Справи про порушення законодавства про захист економічної конкуренції у межах компетенції розглядаються такими органами Антимонопольного комітету України:

- палатою з розгляду справ Комітету;
- державним уповноваженим Комітету;
- Комітетом;
- Головою Комітету;
- адміністративною колегією територіального відділення Комітету;
- тимчасово діючою колегією Комітету;
- постійно діючою адміністративною колегією Комітету;
- тимчасовою адміністративною колегією Комітету;
- Головою територіального відділення Комітету.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)

2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)

3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. –](#)

2003 – № 18 (16.02.2003). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 (документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022).

5. Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.92). – Ст. 56 (документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022).

6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 (16.01.2003) № 40–44, Ст. 356 (документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022).

6. Податковий кодекс України // Голос України. – 2010. – № 12 (04.12.2010). – № 229-230.

8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.

9. Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.

10. Про захист економічної конкуренції : Верховна Рада України; Закон від 11.01.2011 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 12. – Ст. 64.

11. Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

12. Про Службу безпеки України : Верховна Рада України; Закон від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992, № 27, ст.382 (чинний, поточна редакція від 02.08.2023 –підстава № 3232-IX).

13. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.

14. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.

15. Правове регулювання безпеки господарської діяльності в Україні : [кол.] моногр. / за заг. ред. О. П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. прав. забезп. госп. діяльності. – Харків : Константа, 2019. – 296 с.

16. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

17. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.

18. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

19. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.

20. Господарські відносини. Законодавство, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, оглядові листи : практ. посіб. / упоряд.: Л.С.

Григоренко. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 445 с.

21. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення : практ. посіб. / упоряд.: Ю.І. Руснак. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 401 с.

22. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.

23. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.

24. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

25. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

26. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

Тема № 16 Правове регулювання ринку фінансових послуг.

Семінарське заняття: Правове регулювання ринку фінансових послуг.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки фінансових послуг.
2. Види фінансових послуг.
3. Поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності.
4. Державне регулювання ринку фінансових послуг.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та ознаки фінансових послуг. Поняття фінансової послуги. Суб'єкти ринку фінансових послуг. Умови надання фінансових послуг. Договір про надання фінансових послуг та його особливості.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути способи і види фінансових послуг. Різновиди фінансових послуг. Критерії класифікації фінансових послуг.

При розгляді 3-го питання зупиніться на поняття фінансової установи та умови її створення та діяльності. Поняття фінансової установи. Порядок створення фінансової установи. Організаційні правила. Прийняття рішень при конфлікті інтересів. Запобігання легалізації грошей, набутих злочинним шляхом. Ліцензування діяльності фінансових установ. Документи, необхідні для отримання ліцензії на здійснення фінансових послуг. Видача ліцензії та підстави для відмови у її видачі.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте державне регулювання ринку фінансових послуг. Форми державного регулювання ринку фінансових послуг. Органи, які здійснюють державне регулювання ринку фінансових послуг, співпраця та координація між ними. Заходи впливу на учасників ринку фінансових послуг. Штрафні санкції та порядок їх застосування за правопорушення, вчинені на ринках фінансових послуг. Відповідальність за

адміністративні правопорушення, пов'язані з діяльністю на ринках фінансових послуг. Порядок та підстави призначення тимчасової адміністрації, вимоги до її діяльності.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Саморегулювання ринку фінансових послуг.
2. Діяльність інститутів спільного інвестування на ринку фінансових послуг.
3. Державне регулювання ринку фінансових послуг.

Теми для рефератів:

1. Ринок фінансових послуг, його роль в економіці та особливості функціонування в сучасних умовах.
2. Система інфраструктури ринку фінансових послуг.
3. Діяльність Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України.
4. Особливості функціонування лізингових компаній.
5. Консультаційні послуги та їх роль на ринку фінансових послуг України.
6. Пластикові та кредитні картки як новий напрямок фінансових послуг в Україні.

Навчальні завдання:

1. Проблемами розвитку ринку фінансових послуг в Україні є:
 - а) недостатній законодавчий захист прав споживачів фінансових послуг;
 - б) недостатня довіра заощаджувачів до діяльності фінансових установ;
 - в) непрозора професійна діяльність окремих фінансових установ;
 - г) правильні відповіді а) і б).
2. Ціною фінансової послуги є:
 - а) комісійна винагорода;
 - б) маржа;
 - в) процентний дохід;
 - г) дисконт.
3. Виділіть процеси, які характеризують інтегрований фінансовий ринок:
 - а) розвиток новітніх технологій, які сприяють розвитку високоефективної інфраструктури фінансового ринку;
 - б) концентрація діяльності учасників ринку у світових фінансових центрах;
 - в) лібералізація фінансових ринків;
 - г) усі відповіді правильні.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014 – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 (16.02.2003). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 (документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022).
5. Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 (11.02.92). – Ст. 56 (документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022).
6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 (16.01.2003) № 40–44, Ст. 356 (документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022).
7. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 (02.12.2010). – № 2755-VI.
9. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.
10. Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.
11. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263.
12. Про захист економічної конкуренції : Верховна Рада України; Закон від 11.01.2011 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 12. – Ст. 64.
13. Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
14. Про Службу безпеки України : Верховна Рада України; Закон від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992, № 27, ст.382 (чинний, поточна редакція від 02.08.2023 –підстава № 3232-IX).
15. Про захист прав споживачів : Верховна Рада УРСР; Закон від 12.05.1991 № 1023-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30. – Ст. 379.
16. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.
17. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.
18. Правове регулювання безпеки господарської діяльності в Україні : [кол.] моногр. / за заг. ред. О. П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. прав. забезп. госп. діяльності. – Харків : Константа, 2019. – 296 с.
19. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
20. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.

21. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с.

22. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.

23. Господарські відносини. Законодавство, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, оглядові листи : практ. посіб. / упоряд.: Л.С. Григоренко. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 445 с.

24. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення : практ. посіб. / упоряд.: Ю.І. Руснак. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 401 с.

25. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.

26. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.

27. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

28. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

29. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

Тема № 17 Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Семінарське заняття: Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 1 година (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення.
2. Принципи зовнішньоекономічної діяльності.
3. Підстави та порядок проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності.
4. Поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття зовнішньоекономічної діяльності та її правове забезпечення. Поняття та ознаки зовнішньоекономічної діяльності. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Правове становище суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Особливості публічно-правового регулювання та приватноправового регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути принципи зовнішньоекономічної діяльності. Правове визначення принципів зовнішньоекономічної діяльності. Правове забезпечення принципів зовнішньоекономічної діяльності.

При розгляді 3-го питання зупиніться на підставах та порядку проведення ліцензування та квотування зовнішньоекономічної діяльності. Порядок та особливості легалізації зовнішньоекономічної діяльності. Порядок проведення ліцензування зовнішньоекономічної діяльності. Порядок проведення квотування зовнішньоекономічної діяльності.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте поняття, види зовнішньоекономічного договору, його зміст, форма та порядок укладення. Державна реєстрація зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Вирішення спорів за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Законодавство про зовнішньоекономічну діяльність.
2. Поняття, суб'єкти та види зовнішньоекономічної діяльності.
3. Сутність та суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.
4. Види зовнішньоекономічної діяльності.
5. Правові форми здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
6. Відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності.

Теми для рефератів:

1. Основні форми зовнішньоекономічної діяльності.
2. Фактори й передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності.
3. Інструменти державного стимулювання зовнішньоекономічної діяльності.
4. Основні форми розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
5. Державні, недержавні й міжнародні інститути управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Навчальні завдання:

1. Зовнішньоекономічну діяльність – це діяльність, пов'язана з співвідношеннями між:
 - двома резидентами;
 - державою та нерезидентом;
 - двома нерезидентами;
 - резидентом та нерезидентом
2. Хто з перелічених осіб не є суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України?
 - спільне підприємство за участю резидента країни, яке зареєстроване на території останньої.
 - спільне підприємство за участю нерезидентів країни, яке зареєстроване за межами території останньої.
 - структурні підрозділи іноземних суб'єктів господарювання на території країни.
 - об'єднання суб'єктів господарювання, які не мають права юридичної особи на території країни.
3. Хто з перелічених осіб є суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності України?
 - її громадянин як нерезидент держави.

- її громадянин як резидент США.
- її громадянин як резидент України.
- її громадянин як представник міжнародної організації.

4. Які з перелічених пунктів не відносяться до видів зовнішньоекономічної діяльності в Україні?

- розрахункові операції резидентів країни в її межах.
- розрахункові операції резидентів і нерезидентів країни.
- розрахункові операції національних та іноземних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
- розрахункові операції іноземних суб'єктів господарювання, співзасновником одного з яких є резидент України.

5. Які пункти не належать до нетарифного регулювання зовнішньоекономічну діяльність ?

- стягнення мита;
- оплата акцизного збору;
- ліцензування;
- експортне кредитування.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
9. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
10. [Про господарські товариства : Верховна Рада України; Закон від 19.09.1991 № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – № 49. – Ст. 682.](#)

11. Про захист економічної конкуренції : Верховна Рада України; Закон від 11.01.2011 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 12. – Ст. 64.
12. Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
13. Про Службу безпеки України : Верховна Рада України; Закон від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992, № 27, ст.382 (чинний, поточна редакція від 02.08.2023 –підстава № 3232-IX).
14. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.
15. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.
16. Правове регулювання безпеки господарської діяльності в Україні : [кол.] моногр. / за заг. ред. О. П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. прав. забезп. госп. діяльності. – Харків : Константа, 2019. – 296 с.
17. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
18. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.
19. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
20. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.
21. Господарські відносини. Законодавство, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, оглядові листи : практ. посіб. / упоряд.: Л.С. Григоренко. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 445 с.
22. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення : практ. посіб. / упоряд.: Ю.І. Руснак. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 401 с.
23. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.
24. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.
25. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
26. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
27. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 18 Контроль за здійсненням господарської діяльності.

Семінарське заняття: Контроль за здійсненням господарської діяльності.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань

відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття контролю за господарською діяльністю, його сутність та ознаки.
2. Види та значення контролю за господарською діяльністю.
3. Правові форми здійснення контролю за господарською діяльністю.
4. Повноваження та обов'язки суб'єктів контролю за здійсненням ГД.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття контролю, його сутність та ознаки. Поняття та правове забезпечення контролю за господарською діяльністю. Процедура контролю за господарською діяльністю.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути види та значення контролю. Повноваження державних органів при здійсненні контролю за господарською діяльністю. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення контролю за господарською діяльністю.

При розгляді 3-го питання зверніть увагу на правові форми здійснення контролю. Форми проведення контролю за господарською діяльністю. Об'єкти контролю. Документальне супроводження деяких форм контролю.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте підстави для проведення контролю за здійсненням господарської діяльності. Умови та підстави для проведення контролю за здійсненням господарської діяльності. Права та обов'язки суб'єктів контролю. Захист та гарантії прав суб'єктів контролю.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Повноваження державних органів при здійсненні господарського контролю.
2. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.

Теми для рефератів:

1. Захист прав суб'єктів господарювання при порушенні порядку здійснення господарського контролю.
2. Сфери державного нагляду та контролю за господарською діяльністю суб'єктів господарювання.
3. Права суб'єктів господарювання під час процедури контролю за господарською діяльністю.
4. Обов'язки органів державної влади та посадових осіб стосовно суб'єктів господарювання.

Навчальні завдання:

1. До суб'єктів державного контролю відноситься:
 - Державна аудиторська служба України
 - Міністерство аграрної політики та продовольства України
 - Ревізійна комісія підприємства

- Аудиторська фірма

2. На які види поділяють господарський контроль за суб'єктами?

- документальний, фактичний;
- попередній, поточний, наступний;
- ревізія, аудит, економічний аналіз, обстеження, розслідування;
- державний, муніципальний, контроль власника, незалежний.

3. Вказати прийом фактичного контролю:

- письмове пояснення;
- інвентаризація;
- економічний аналіз;
- формальна перевірка документів.

4. Спосіб незалежного фінансового контролю, який проводять для підтвердження достовірності даних бухгалтерського обліку і фінансової звітності підприємства – це:

- ревізія
- аудит
- перевірка
- судово-бухгалтерська експертиза

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)

2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андреева О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)

3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)

5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)

6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)

7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)

8. [Кодекс України з процедур банкрутства: Верховна Рада України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\), 2019, № 19, ст.74.](#)

9. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)

10. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2013 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 31-32. – Ст. 263.
11. Про захист економічної конкуренції : Верховна Рада України; Закон від 11.01.2011 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 12. – Ст. 64.
12. Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.
13. Про Службу безпеки України : Верховна Рада України; Закон від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992, № 27, ст.382 (чинний, поточна редакція від 02.08.2023 –підстава № 3232-IX).
14. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.
15. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.
16. Правове регулювання безпеки господарської діяльності в Україні : [кол.] моногр. / за заг. ред. О. П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. прав. забезп. госп. діяльності. – Харків : Константа, 2019. – 296 с.
17. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.
18. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.
19. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с
20. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.
21. Господарські відносини. Законодавство, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, оглядові листи : практ. посіб. / упоряд.: Л.С. Григоренко. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 445 с.
22. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення : практ. посіб. / упоряд.: Ю.І. Руснак. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 401 с.
23. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.
24. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.
25. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
26. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
27. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

ТЕМА № 19: Відповідальність у господарському праві.

Семінарське заняття: Відповідальність у господарському праві.

Навчальна мета заняття: засвоєння, поглиблення та розширення знань відповідно до тематики заняття та питань, запропонованих до розгляду на занятті й рекомендованих до вивчення під час самостійної підготовки, а також підготовки цільових виступів та наукових доповідей.

Кількість годин: 2 години (д.ф.н.)

Навчальні питання:

1. Поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності.
2. Види господарсько-правової відповідальності.
3. Функції та підстави господарсько-правової відповідальності.
4. Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.

Методичні вказівки:

Розглядаючи 1-е питання, розкрийте поняття та ознаки господарсько-правової відповідальності. Поняття відповідальності у господарському праві. Підстави господарсько-відповідальності у господарському праві. Захист та гарантії прав суб'єктів господарювання.

Вивчаючи 2-е питання, треба розглянути види господарсько-правової відповідальності. Види господарсько-правової відповідальності. Відшкодування збитків як вид господарсько-правової відповідальності: поняття, сфера застосування, порядок реалізації. Штрафні та оперативно-господарські санкції. Неустойка як вид господарсько-правової санкції. Види, підстави та порядок застосування оперативно-господарських санкцій. Прострочення боржника. Прострочення кредитора.

При розгляді 3-го питання зупиніться на функціях та підставах господарсько – правової відповідальності. Функції та правове забезпечення господарсько-правової відповідальності.

Розглядаючи 4-е питання, розкрийте принципи, межі та строки застосування господарсько – правової відповідальності. Поняття адміністративно-господарських санкцій, їх види. Строки застосування адміністративно-господарських санкцій.

Питання цільових виступів, додаткові питання для опрацювання під час самостійної роботи над темою:

1. Кримінальна відповідальність підприємців.
2. Підстави зменшення розміру господарської відповідальності.
3. Порядок та підстави звільнення від господарської відповідальності.

Теми для рефератів:

1. Функції господарсько-правової відповідальності.
2. Підстави господарсько-правової відповідальності.
3. Види відповідальності у господарському праві.
4. Принципи, межі та строки застосування господарсько-правової відповідальності.
5. Класифікація господарсько-правових санкцій (доктринальний підхід).

6. Господарські санкції як правовий засіб відповідальності у сфері господарювання.

Навчальні завдання:

1. ФОП „Приймак” уклав договір оренди приміщення з ФОП „Фокін”. У договорі оренди було передбачено строки, розмір орендної плати, а також спосіб оплати – готівковий розрахунок.

Здійснюючи господарську діяльність, орендар ФОП „Приймак” намагався сплатити орендну плату орендодавцю ФОП „Фокін”. Однак у зв’язку з відсутністю ФОП „Фокін” в Україні орендар ФОП „Приймак” не зміг своєчасно внести орендну плату за два місяці. Повернувшись з-за кордону, орендодавець ФОП „Фокін” направив ФОП „Приймак” відмову від договору оренди у зв’язку з невнесенням орендної плати і повідомив останнього про необхідність вивозу його речей.

Орендар ФОП „Приймак” вважає дії ФОП „Фокін” неправомірними. Проаналізуйте вказану ситуацію. Які підстави для звільнення від господарської відповідальності передбачені законодавством? Чи є правомірними дії орендаря, орендодавця?

3. Між ТОВ „Дефаз” та ТДВ „Будсервіс” було укладено договір будівельного підряду, за яким ТДВ „Будсервіс” зобов’язувалось провести будівництво офісного центру для ТОВ „Дефаз”. ТДВ „Будсервіс” виконувало основні роботи з будівництва, однак для виконання внутрішніх робіт ТДВ „Будсервіс” уклало договір субпідряду з ПП Малинковим. У зазначений у договорі строк ТДВ „Будсервіс” не виконало зобов’язання в повному обсязі, пояснивши, що прострочення сталося через субпідрядника ПП Малинкова, який вчасно не завершив внутрішні роботи.

ТОВ „Дефаз” звернулась до господарського суду з позовною заявою до ТДВ „Будсервіс” з вимогами відшкодувати завдані збитки у зв’язку з простроченням виконання договору будівельного підряду. ТДВ „Будсервіс” не визнало позов, пояснивши, що ТДВ „Будсервіс” давало згоду на договір субпідряду з ПП Малинковим, а тому він повинен нести відповідальність. Проаналізуйте вказану ситуацію.

Література:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014– 368 с.](#)

2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)

3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур’єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)

4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)

5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради](#)

України. – 1992. – № 6 (11.02.92). – Ст. 56 (документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022).

6. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 (16.01.2003) № 40–44, Ст. 356 (документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022).

7. Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 (02.12.2010). – № 2755-VI.

8. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.

9. Кодекс України з процедур банкрутства: Верховна Рада України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2019, № 19, ст.74.

10. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. – № 13. – ст.69.

11. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263 (документ 755-IV, чинний, поточна редакція від 26.07.2022).

12. Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.

13. Про Службу безпеки України : Верховна Рада України; Закон від 25.03.1992 № 2229-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992, № 27, ст.382 (чинний, поточна редакція від 02.08.2023 –підстава № 3232-IX).

14. Про Національну поліцію : Верховна Рада України; Закон від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015, № 40-41, ст. 379.

15. Про Державну фіскальну службу України: Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 21.05.2014 № 236.

16. Про захист прав споживачів : Верховна Рада УРСР; Закон від 12.05.1991 № 1023-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 30. – Ст. 379, поточна редакція від 19.11.2022, документ № 1023-XII.

17. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.

18. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.

19. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.

20. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.

21. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

22. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В. С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

23. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина»,

2016. – 452 с

4. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті:

Основна:

1. [Господарське право України: навч. посіб.: у 2 ч. Ч. 1; за заг. ред. О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуя, О. М. Шуміла / О. П. Гетьманець, Ю. М. Жорнокуй, О. М. Шуміло та ін. – К.: Хай-Тек Прес. 2014. – 368 с.](#)
2. [Господарське право України : підручник у 2-х ч., Ч. 2 / Андрєєва О. Б., Гетманець О.П., Гришина І.І. та ін., – Х.: Харк.нац.ун-т внутр. справ, 2014. – 368 с.](#)
3. [Конституція України від 28.06.96 р. // Урядовий кур'єр. – 1996. Липень. – № 129-130.](#)
4. [Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003 – № 18 \(16.02.2003\). – № 19-20, № 21-22, Ст. 144 \(документ 436-IV, чинний, поточна редакція від 19.08.2022\).](#)
5. [Господарсько-процесуальний кодекс // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 6 \(11.02.92\). – Ст. 56 \(документ 1798-XII, чинний, поточна редакція від 07.05.2022\).](#)
6. [Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 3 \(16.01.2003\) № 40–44, Ст. 356 \(документ 435-IV, чинний, поточна редакція від 01.08.2022\).](#)
7. [Податковий кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 12 \(02.12.2010\). – № 2755-VI.](#)
8. [Кодекс України з процедур банкрутства: Верховна Рада України; Закон, Кодекс від 18.10.2018 № 2597-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\), 2019, № 19, ст.74.](#)
9. [Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю : Верховна Рада України; Закон від 06.02.2018 № 2275-VIII // Відомості Верховної Ради \(ВВР\). – 2018. – № 13. – ст.69.](#)
10. [Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 755-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 31-32. – Ст. 263 \(документ 755-IV, чинний, поточна редакція від 26.07.2022\).](#)
11. [Про захист економічної конкуренції : Верховна Рада України; Закон від 11.01.2001 № 2210-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.](#)
12. [Про прокуратуру : Верховна Рада України; Закон від 14.10.2014 № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 2-3. – Ст. 12.](#)
13. [Про Національну поліцію : Верховна Рада України; Закон від 02.07.2015 № 580-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015, № 40-41, ст.379.](#)
14. [Про Державну фіскальну службу України: Кабінет Міністрів України; Постанова, Положення від 21.05.2014 № 236.](#)

15. Про ліцензування видів господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 02.03.2015 № 222-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 23. – Ст. 158.
16. Про банки і банківську діяльність : Верховна Рада України; Закон від 07.12.2000 № 2121-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – №№ 5-6. – Ст. 30.
17. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Верховна Рада України; Закон від 06.09.2005 № 2806-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 48 (02.12.2005). – Ст. 483.
18. Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг : Верховна Рада України; Закон від 12.07.2001 № 2664-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 1. – Ст. 1.
19. Про інститути спільного інвестування : Верховна Рада України; Закон від 05.07.2012 № 5080-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 29. – Ст. 337.
20. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Верховна Рада України; Закон від 22.03.2012 № 4618-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – № 3. – Ст. 23.
21. Про цінні папери та фондовий ринок : Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.
22. Про кооперацію : Верховна Рада України; Закон від 10.07.2003 № 1087-1У // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 5. – Ст. 35.
23. Про особисте селянське господарство : Верховна Рада України; Закон від 15.05.2003 № 742-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 29. – Ст. 232.
24. Про фермерське господарство : Верховна Рада України; Закон від 19.06.2003 № 973-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 363.
25. Про затвердження Порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування на ринку споживчих товарів : Кабінет Міністрів України; Постанова, Порядок, Перелік [...] від 15.06.2006 № 833.
26. Про заходи щодо забезпечення підтримки та дальшого розвитку підприємницької діяльності : Президент України; Указ від 15.07.2000 № 906/2000 // Офіційний вісник України. – 2000. – № 29. – С. 70.
27. Правове регулювання страхової діяльності : навч. посіб. / О.П. Гетманець, О.М. Шуміло, Т.В. Колеснік та ін. ; за ред. О.П. Гетманець, О.М. Шуміла. – Київ : Хай-Тек Прес, 2014. – 400 с.
28. Правове регулювання безпеки господарської діяльності в Україні : [кол.] моногр. / за заг. ред. О. П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ, Каф. прав. забезп. госп. діяльності. – Харків : Константа, 2019. – 296 с.
29. Перелік органів ліцензування, затв. постановою Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2015 р. № 609.
30. Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти Кабінет Міністрів України; Постанова, Умови, Форма типового

[документа \[...\] від 30.12.2015 №1187.](#)

31. [Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Верхогляд та інші проти України» \(заява № 66356/10 та 7 інших заяв\) від 08.11.2018 року.](#)

32. [Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Шепілов і Пасічний проти України» \(заява № 10395/14 та № 64287/17\) від 08.11.2018 року.](#)

33. [Рішення Європейського Суду з прав людини у справі «Вишняков проти України» \(заява № 25612/12\) від 24.07.2018 року, яке набуло статусу остаточного 24.10.2018 року.](#)

34. [Коваленко, К. В. Правове регулювання створення господарських товариств на підставі модельного статуту / К. В. Коваленко // Право і безпека. - 2013. - № 4 \(51\). - С. 158-162.](#)

35. [Кулаков В. В. До питання про поняття ліквідації товариства з обмеженою відповідальністю / Кулаков Віталій Вікторович // Право.ua. – 2019. – № 2. – С. 172-176.](#)

Допоміжна:

36. Господарське право : навч. посіб. для підготовки до іспитів / В.С. Мілаш. – Х. : Право, 2017. – 327 с.

37. Господарське право: підручник / Д.В. Задихайло, В.М. Пашков, Р.П. Бойчук та ін.; за заг. ред. Д.В. Задихайло, В.М. Пашкова. – Х. : Право, 2012. – 696 с.

38. Апаров А.М., Онищенко О.М. Господарське право України. Підручники та навчальні посібники. Том 1: Загальна частина – К: Видавництво «Істина», 2016. – 452 с

39. Господарське право : курс лекцій : /home/fulltext : Погоджено МВС України / В.О. Кучер, В.М. Парасюк. - Львів : ЛьвДУВС, 2011. - 380 с.

40. Господарське право : підручник : Затверджено МОН України : . / В.С. Щербина. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 598 с.

41. Господарське право : підручник / Ю.Є. Атаманова, Р.П. Бойчук, С.В. Глібоко та ін.. - Х. : Право, 2012. - 696 с.

42. Правове забезпечення, організація та захист господарської діяльності : навч. посіб. : рекомендовано МОН України / В.Д. Понікаров, С.М. Попова, Л.М. Попова, Д.В. Назаренко. - К. : Центр учб. літ., 2012. - 328 с.

43. Господарське право України : практикум / В.М. Тісунова, Д.О. Калмиков. - Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2013. - 520 с.

44. Господарське право України. Особлива частина : підручник / Г.В. Смолин. - Львів : ЛьвДУВС, 2014. - 592 с.

45. Інвестиційне право : підручник / Ю.М. Жорнокуй, О.М. Шуміло, О.П. Суц та ін.. - Харків : Право, 2015. - 512 с.

46. Господарське законодавство України : практ. посіб. : станом на 5 лют. 2016 р.. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 574 с.

47. Господарські відносини. Законодавство, постанови Пленуму, узагальнення судової практики, оглядові листи : практ. посіб. / упоряд.: Л.С. Григоренко. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 445 с.

48. Процесуальні документи в галузях цивільно-правових, трудових, сімейних, господарських, житлових та інших відносин. Зразки, коментарі, пояснення : практ. посіб. / упоряд.: Ю.І. Руснак. - Київ : Центр учб. літ., 2016. - 401 с.
49. Інвестиційне право України : навч. посіб. / Р.Б. Шишка. - Київ : Ліра-К, 2016. - 327 с.
50. Правове регулювання підприємницької діяльності : навч. посіб.. - Львів : ЛьвДУВС, 2016. - 423 с.
51. Господарське право (в схемах та таблицях) : навч. посіб. для студентів та аспірантів юрид. і екон. спец.. - Харків : Юрайт, 2017. - 113 с.
52. Конкурентне право України : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2017. - 378 с.
53. Господарське право : практикум. - Харків : Право, 2018. - 591 с.
54. Актуальні проблеми господарського права (Особлива частина) : навч. посіб.. - Київ : Ліра-К, 2018. - 798 с.
55. Господарське право : підручник. - Одеса : Фенікс, 2018. - 366 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

www.rada.gov.ua – сайт Верховної Ради України.

www.kmu.gov.ua – сайт Кабінету Міністрів України.

www.nbuv.gov.ua – електронний каталог Національної бібліотеки України ім. Вернадського.

<https://library.ukma.edu.ua> – електронний каталог наукової бібліотеки НаУКМА.

<https://dspace.univd.edu.ua> - інституційний репозитарій Харківського національного університету внутрішніх справ.